

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Hostis, Hostes

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

is ædibus, quas dono à Venetis maiores eius acceperant, exceperunt: publicoque tære tota eius familia, ipseque ad alendam donatus est. *Egmat. lib. 4. c. 2.*

Cum *Mardonius à Xerxe* Perfarum rege in Græcia relictus, cum exercitu Thebisageret, Attaginus Phrynonis filius Thebanus, conuiuium magnifice apparato, Mardonium ipsum & Perfarum honoratissimos quinquaginta inuitauit, cum quinquaginta Thebanis, & in singulis lectis alternos, Perfarum & Thebanum, discumbere fecit. *Herodot. li. 9.*

Lucham scimus Laconem nulla re celebrem aliam in Græcia euasisse, quam quod ludis in Gymnicis esset solitus cæna excipere peregrinos. *Plut. in Cimone.*

Apud *Lucanos* lege cautum erat ut si quis sole occidente diuertentes hospites, notos ignotusue domo arceret, *maximè* teneretur, multumque eo nomine pendere cogere. *Alex. and. ab Alex. and. li. 4. ca. 10. ex A Eliano li. 4. Sar. hisfor. & Heraclit. Font.*

Carolus, Gothorum & Sueconum antiquus Rex. inter maximas leges constituit: ut Gothi ac Sueci inter se, & maxime in omnes aduenas & peregrinos hospitalitatem obseruarent, summumque nefas ducerent, quicumque vitiorum recto arceret: quod si quis facere tentasset, & idoneis rebus ter negasse hospitium conuictus fuisset, immisso igne ædes eius comburi iussit: ut domibus propriis iuste priuaretur, qui eorum usum inhumanè denegasset. Hinc ergo deductum puto, quod vix alibi in tota Europa promptior liberaliorque hospitalitas, quam apud Suecones & Gothos hodie inueniatur. *Iouan. Magnus. li. 4. c. 2.*

Hostis. Hostes.

q BIBLICI LOCI.

Hostis: *ἄσπιλος* Gr. *Tsar* Hebr. i. Angustator, oppressor: à verbo *Tsarar*, Angustauit, afflixit, tribulauit, constringit, cōpressit. Hostes hominis, domestici eius, *Matth. 10. 36.* Hostes Præconum verbi Dei puniuntur, *Ier. 20. 11.* Hostes veritatis nihil proficiunt, *Iohan. 12. 19.* Hostibus suis vindictam retribuit Deus, *Deut. 33. 43.* Hostibus tradit Deus inobedientes. *28. 25.*

q PHILOSOPHICAE SENTENTIAE.

Qui calumniam tuetur, bonorum hostis est natura & genere nisi quis fycophantæ & improbi semen & radicem velut agricola putat oportere relinquendam esse in vrbe. *Ex oratio. 1. contra Aristogit.*

Qui ea quibus ego capiar agit & parat, hic mihi hostis est, et si nondum feriat neque iaculetur. *Ex orat. 3. contra Philip.*

Armis hostes vincendi sunt, & in his est salus Reip. *Ex or. de ordi. ciuit.*

Fieri non potest, ut externos hostes vincatis, nisi animaduertitis in domesticos hostes & intestinos, illius ministros: verum necesse est incurrentes in hos vt scopulos serius occurrere illis. *Ex orat. de rebus Cher.*

Hostes non diuitiis, sed virtute vincuntur, quæ virtutes debilitari potius, quam augeri diuitiis solent: non auro, argenteo,ue mucrone opus est, sed ferro. *Bes. Cur d. in calum. Plat. li. 4. c. 14.*

Hostes si ex mente & ore expellemus, naturam imitabimur, quæ contrariū suum à se expellit: Sic Plato de inimicis nec obloquebatur, nec etiam cogitabat. *Fit. Plat. lib. 6.*

Hostem nullum qui interfecisset, apud Macedones capistro cingebatur, & apud Scythas non hecbar paternam viam latam acciperet. *Arist. Polit. 7. c. 2.*

H O S T E S.

Bona malaque hostium ex propinquo ingressus fines aspicias. *Linus Decad. 3. li. 8.*

Nihil in hostibus, præsertim barbaris, tam cauendum, quam dolos, perfidiam, & deceptionem. Itaque nihil est quo facilius aut melius se ruere ac defendere ab iis duces & milites possint, quam diffidentia & incredulitas. *Polyanus, Strab. ag. lib. 7.*

Qui vnum hostem sponte suscipit, multos inuius habet. Amici singuli in periculis, hostes gregatim occurrunt. *P. AEmyl. libro primo.*

Non est difficile contundere ferociam hostis, qui abiecta iusti prælii spe latebras captat & furtis insidiarum nititur. *Idem, libro secundo.*

Nec temere contemnere hostes, nec eos demisse nimis ac perditè timere oportet. *P. Iouius, hisfor. li. 3.*

Quæ plerisque ardua videntur, opinione omnium faciliora euadunt: conatusque hostium maiore aliquanto cum voluptate quam periculo militum nostrorum penitus eliduntur. *P. Iouius, hisfor. li. 3.*

Hostes qui nostræ tantum externæ inordinationi confisi contra nos veniunt, ubi se spe frustratos esse censerint, facile pugnam

detrectent. Multitudo vero qua se illi timeri putant, conspicienda. *Procop. de bel. Pers. li. 1.*

Nemo hostes contemnendos idcirco ducat, quia sint inferiores, vel quia cum deuitis sit detrectandus, qui fracti iam animo sint. Multi namque hostes decepti, se ipsos sepius tetelèrunt, & dum imperare conantur, partem iam vires dissolutam potuerunt. Non minus male gestæ vires solent ad egregium aliquod hostium dum hortari, nimirum cum fortuna ipsa vel deperit, ad optima quæque & maxima aduentum compellat. *Gorb. li. 3.*

Æstus, frigus, cibi, potus, somnus & labores commesse cum ferus debent: sed ita tamen hæc curia ipsi commus, vt enitatur in his primum potiores ipsi hostes, vero scientiæ atque exercitationis nihil omnino contemnunt: hæc debemus, quos & operarios nostros, & veteres nostros: sed hic exercitus nos superiores ipsi esse debent, adeo scire Deum hominibus hæc liberatus beatorum, ta demonstret. Et quemadmodum ipsa demerita, ipsos nunquam ab armis delitui oportet: adeo quædam, quæcumque velint maxime propria esse, quæ ab armis abint. *Xenoph. de inst. Cyri lib. 3.*

Iniquo atque infelici loco hostem adorti, nihil aliud feras exagitate, atque ipsa vltimo saluti dicitur: tate: vltima siquidem necessitas in rabiem veritatem, que, qui penitus de vita desperent, ex timidis loquuntur. *P. Iouius. li. 2. hisfor.*

Tunc aliquis maxime nocet hostibus, quando eum maxime, intelligit eos metuere inferi. Credibile est, quod ubi bet sua pericula & maxime intelligere & metuere. *Tunc*

Hostes non modo decipi iuste post Agellum, sed gloriari ei rei, & cum voluptate lucrum comitari. *Plautus, gest. lib. 4.*

Magis metuunt homines illos hostes, qui priores dederunt, aut certe qui ostendunt, si lacessit fuerint, sed pugnam paratissimos, quia illi se periculum metuent, anseydent. *Thucyd. li. 6.*

Quum Cyrus de Assiris suis fugatis persequendo, libellum, Cyaxares in hunc modum respondit, inter homines neque mi Cyre, eos Perfas maxime hoc mediant, vt nulli prope tibi additi sitis, equidem & videndo & audiendo cogunt, osti ro multo magis conduceri videtur, vt maxime quis succumbat. Quid vero voluptatem hominum materiam uerit, quam fortuna prospera, quæ hoc tempore nobis, ergo, quum res nobis secunda sint, temperanter habemus, fortasse possimus, vt nullis omnino, feliciter agere, Sin eius nulla nos capiet, tamen de persequi conabimur: videte ne idem nobis accidat, quod multis in mari dicitur, vt elati fortuna prospera facere nollent, donec interirent. Multos videmus adeptos, dum alteram expectent, priorem quoque hostes fugientes nobis pauciores forent, fortalle maiores persequi. Nunc vero confidere velim, cum quæ parte nos omnes prælio congressi vicerimus. Ceterum fuerunt, quos si ad pugnam non cogemus, & multorum ignari, propter imperitiam & animi molliorem animaduertent, nihil se minus in periculo fore, si submissæ: vide ne cogamus eos, vt præter animi ferocitatem se gerant. Nam scire debes, non tam illorum vt priundi te cupidum esse, quam ipsi seruandi sunt, cupisyluestres cogitato, posteaquam vix sunt, cum multæ multæ sint numero. Sin quis natos venter, non iam vna quidem sic, fugit: sed cum qui capere conatur, multum quidem intra munitionem oculi, potestatem nobis pugnandi cum tanto ipsorum numero, quanto nobis At si lata in planitie cum ipsis congregiemur, speramus partem nobis à fronte oblitere, partem ab latere videro, partem denique à tergo: vide ne cuique nostrorum culis & manibus sit opus. Præterea nolim nostrum hilaritati se dedisse video, abductos ad periculum *Xen. de inst. Cy. 4.*

Barbaros haud nimium metuite, cogitantes quod prius cum Macedonibus qui pars eorum hostis: & sicut ego coniectionem facio atque aliorum de audiu, non vique adeo formidabiles fore censibus, ipsa infirma sunt apud hostes, & tamen opinantur, quæ boris, atque formidanda esse videntur: cum accedat ploratio, & experientia, animi eorum, qui usum huiusmodi est magis confirmantur. Quibus vero inter res, his fortasse hostes ignari audacius congregiantur. Sed etatione futuri impetus terrent imperitiam: sunt enim respectu, terribiles, & clamoris magnitudine inobsequiam inanis armorum vibratio atque inter se comminationem speciem quandam comminationis: sed ad comminationem resistentibus non pari animo præditi sunt. Neque dines seruat, nec verentur locum (suum in acie cuiusvis)

... fugateque congressio cum hoste eandem virtutis opi-
 ... que gloria foritur: ita fit vt non spectetur vera virtus,
 ... maneat. Pugna vero, penes quam sunt omnia, præ-
 ... potest occasionem honeste defendendæ salutis cui-
 ... stitiam strepit sine periculo suo hostem terrere tutius ex-
 ... quam conferre manum: nisi enim ita putarent, potius o-
 ... terribus istis manu rem gererent. Manifeste quicquid est
 ... gentili, vel terroris, id ante pugnam effunditur, quod si ad
 ... teras, non magni momenti est, visu vero atque auditu ho-
 ... atque perturbat. Hanc primam coitionem & impetum
 ... si sustinebitis, & seruat ordinibus (cum erit occasio)
 ... vos subducitur facile in locum tutum poteritis vos recipere
 ... postea intelligitis quod talis quodammodo procul expectationem virum
 ... excipit, tantummodo procul expectationem virum
 ... suæ minacibus terroribus offentare solet: Si quis vero
 ... ac fugit, tunc exto celeritate pedum in insequendo vires
 ... *Tacit. lib. 4.*
 ... in hoste despiciatur: quem spreueris valentorem negli-
 ... *Cott. lib. 5.*
 ... nec vno incurfu consecrandus hostis vagus. *Tacit.*
 ... *lib. 4.*
 ... hostis vincitur solus qui cadit in acie, pondere armo-
 ... & virum: sed multo tutius, etiam turba tacente,
 ... voluntarius qui sentit expertus, nec fortitudi-
 ... nec leuitatem, nec leuitatem in supplicem animos desce. *Amm.*
 ... *lib. 4.*
 ... quibus placet promptius exequitur, iure pro hoste
 ... est: siue præsumit sit, siue vna militiam faciat, siue suæ
 ... tantum quam proximum. *Ag. lib. 1.4.*
 ... hostis salubria tutaque consilia aduersariis aliquando
 ... *Ag. lib. 1.4.*
 ... contemptus hostis creuentum certamen edidit, & inlyti
 ... regis perleui momento victi sunt. *Liu. Decad. 3. l. 1.*
 ... principis audiuo Theodori Lacaris ad bellum appa-
 ... accepit animi huius expeditionis famam nunc pro somnio
 ... ad impetum celeritatem leuitati ac cle-
 ... Tamen res non negligenda visa est: quod exigui-
 ... ingens periculum interdum peperisset: &
 ... festinatione saepe magnos exercitus ob-
 ... neglectum, superasset. *Niceph. Gregor. hist.*
 ... *lib. 1.*

¶ APOPTHEGMA T.

... ad salutem hominibus opus esse dicebat, aut fides a-
 ... acerbis inimicis: eo quod illi monent, hi redarguant.
 ... *lib. 6. l. 1.*
 ... *Atheniensis*, frequenter dicere solebat,
 ... semper obseruandos esse, quod hi primum omni-
 ... delinquas. In hoc igitur vtiliores sunt nobis
 ... noster, veritate nostra cognoscamus & cognita corrigamus.
 ... *lib. 6. l. 1.*
 ... eadem laudibus euenti dictum Cleomenis, qui inter-
 ... oporteret bonum regem facere? respondit, amicis
 ... vero male. At quanto præstantius, ait, amicis
 ... ex inimicis reddere amicos? *Plur.*
 ... postquam a duerlam factionem superasset, qui-
 ... omnes diuerse factionis vrbe pellendos, ne-
 ... veteri, ne omnibus inimicis ad vnum e-
 ... eiliter diffidia. Sentiens, sic esse multorum
 ... in quos noster malitiam exerceant,
 ... *Erast. apoph.*
 ... dicat esse prudentis cordatque viri, etiam ab ini-
 ... capere. Vulgatum est, neque solem, neque a-
 ... ignem magis vtilem esse hominibus, quam amicos.
 ... philosophi est, quem admodum periti medici ex be-
 ... noxiis viliis quædam remedia colligunt, ita ex
 ... odio decerpere aliquid, quod vertat in suum bonum.
 ... *lib. 1. apoph.*
 ... Imperatores esse dicebat, qui res hostium no-
 ... *Strob. lib. 52.*
 ... interrogatus, quomodo oporteret hostes aggredi?
 ... aperte, aut per insidias, *Strob. lib. 52.*
 ... Neque vel amicis (inquit) beneficium maius præ-
 ... si inimicis ipsis esse videaris: vel magis hosti-
 ... quam si amicitiam ipsorum simules. *Strob.*
 ... *lib. 52.*
 ... Samnitibus consulantibus quid de legionibus
 ... Caudinas inelusis fieri deberet: Herennius
 ... inuolantem dimitterent. Postero die eadem
 ... respondit, ad vnum vsque delendas. Sentiens, aut
 ... magno beneficio demerendos hostes, aut irreparabili
 ... vires comminuendas. Neutrum insequutus est exer-
 ... sub iugum missos, contumelia magis illos in te prouoca-
 ... *lib. 1. apoph.*

Agefilau Rex, cum edixisset vt captiui nudi venderentur. La-
 phyropola, quorum munus erat res prædatitias diuendere, quod
 erant iussi faciebant, ac vestium quidem, quoniam iuxta barbari-
 cum morem erant splendida, multiq; pretii, complures extiterunt
 emptores: cæterum ipsa corpora candida, prorsusq; tenera ac deli-
 cata, nec quicquam virile præ se ferentia (quippe in vmbra, otio
 ac voluptatibus educata) adeo concupiuit emere, vt deriderent et-
 iam hoc mercium genus; velut inutilium, nec vilius omnino pretii.
 Id animaduertens Agefilau qui auctioni præsidebat, & hunc
 casum torfit ad animandos ad fortitudinem milites: Hæc, inquit,
 sunt pro quibus pugnatis (ornamenta captiuorum ostendens) hi
 quibus cum pugnatis: nuda captiuorum corpora demonstrans.
 Duplici nimirum argumento addidit suis animos; amplissima spe
 præmiorum, & hostium imbellium extremo contemptu. *Plur. in*
Lacon.

Anonymus Spartanus interrogatus, num tutum esset ad Spar-
 tam iter? Refert, inquit, qualis eo detendas. Nam leones illic e-
 untes plorant; lepores autem in vmbra aculis venantur, significauit,
 ferocibus ac violentis esse tutum proficisci Spartam, nec mollibus
 & effeminatis: quod hostili animo illic proficiscentes male acci-
 perentur à fortibus, delicatos homines illic non sinerent lasciuire
 in tenebris. *Plur. in Lacon.*

Antigonus quum in paruulo quodam castello Græci obside-
 rentur, ac fiducia loci contemnentes hostes, multa in deformi-
 tatem Antigoni iocarentur, & nunc staturam humilem,
 nunc collum natum denudent: Gaudeo, inquit, & aliquid
 boni spero quando in castris meis Silenum habeo. Cum hos dica-
 ces fame domuisset, quod captus facere mos est, videlicet vt qui
 bello sunt viles in cohortes deserbantur, cæteri præconio sub-
 iiciantur: negauit se vel id facturum fuisse, nisi expediret his do-
 minum habere, qui tam malam haberent linguam. *Plur. arch. &*
Seneca.

Cicero post Pharsalicum confictum, cum fugisset Pompe-
 ius, Nonius quidam dicebat septem adhuc aquilas superesse,
 proinde bono animo essent hortabatur: Recte, inquit Cicero,
 hortaretis, si nobis cum grauius bellum esset. At ille aquilas dixit,
 vela Romana aquis insignita. *Plur. arch. in Roman. apoph.*
theognis.

Romani cum in pugna Tigranem, hostium peditum centum
 millia trucidassent, paucis equitum fuga seruatis & ex ipsis non
 amplius centum essent vulnerati, interfecti quinque: dicebat, te-
 se erubescere, quod in tam vilia mancipia strinxissent ferrum. *Plur.*
in Rom. apoph.

Socrates cum Crecesum interrogasset, quid esset maximum & præ-
 tiosissimum ex regno coniectus? illeq; respondit, vt hostes vli-
 cisceretur, amicos beneficio afficeret: Multo, inquit, melius fecis-
 ses, & illos tibi amicos afficisses. *Max. form. 6.*

Agefilau volebat admonere milites suos, ne captiuos vt faci-
 norosos cruciarent, sed vt homines seruarent. Infantibus etiam
 in bello captis prouidit, vt in vnum locum comportarentur, ne
 mutatis castris relicti perirent. Eandem curam impendit seni-
 bus captiuis, ne quoniam sequi non possent, à canibus lupisque
 discerperentur. Hæc autem humanitas illi non solum aliorum,
 verum etiam captiuorum miram beneuolentiam concitauit. Et
 nunc homines sibi videntur, qui trucidatis manibus ac seni-
 bus, eam ætatem abducunt, que vel libidini apta est, vel labori,
 vel yrtique. Quo progressa est immanis illa feritas. *Plur. in Lacon.*
apoph. begm.

Ariston, cum ex quodam audiuisset, amicis beneficiendum,
 inimicis autem maleficiendum esse: imo, inquit, præstantius
 est amicis beneficiere, & ex inimicis reddere amicos. *Plur.*
archib.

Xerxes cum Græcorum exploratores in exercitu suo deprehen-
 disset, nullo malo affectu, sed circumduxit, vt omnem viderent
 exercitum, & illætos dimisit. Noluit vir bellicosissimus crudeli-
 ter grassari in hostes perniciosissimos, quos non tam manu, quam
 beneuolentia & clementia vincere cupiebat. *Plur. in Reg. & im-*
per. apoph.

Paulus Æmilius, Perseo scilicet ad victoris pedes abiicienti: vo-
 cesque degeneres emittenti: Cur, inquit, fortunam crimine li-
 beras, sic te gerens, vt superiore etiam fortuna videaris indig-
 nous? Cur meam dedecoras victoriam, ac rerum à me gestarum
 gloriam obscuras, tam abiectum te demonstrans, vt indignus appa-
 reas, quem populus Romanorum haberet hostem? *Plur. arch. in*
em. vita.

Fabius Maximus dicebat absurdum videri, si cum equos &
 canes venaticos familiaritate ciboque cicuremus, potius quam
 catenis ac verberibus, homines feroces animo non humanitate
 ac beneficiis bonis concitemus, sed asperiores in illos simus quam
 agricolæ sunt in caprificos ac malos syluestres & oleastro, qui has
 non protinus excidunt, sed incisione docent miscere. *Plur. arch. in*
Rom. apoph.

Fabrice iam consuli misit epistolam Pyrrhi medicus, qua
 promittebat se regem veneno necaturum si iuberet. At eam epi-
 stolam, auctore non prodito, ad Pyrrhum remisit: iubens illum
 ubi cauere qui pessimus esset iudex cum amicorum tum ho-
 RBB stum.

ANTITEA

